

HEDEN
TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

TER INFO

de minister

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief vastzetten belastingrentepercentage op 8%

Datum

22 februari 2023

Notanummer

2023-000038668

Bijlagen

1. Kamerbrief
2. Beslisnota's

Aanleiding

Bij de nota van 17 februari bent u (staatssecretaris FB) en u (minister) ermee akkoord gegaan dat de belastingrente voor de vennootschapsbelasting en de bronbelasting in ieder geval tot de voorjaarsbesluitvorming vastgesteld wordt op 8%. Omdat deze rente op grond van de wettelijke systematiek per 1 maart zou stijgen naar 10,5%, wordt de Tweede Kamer bij brief geïnformeerd over dit besluit.

Beslispunten

- Graag uw (stas FB) akkoord voor de bijgevoegde Kamerbrief voor de Tweede Kamer. Bij akkoord verzoeken we u (stas FB) deze Kamerbrief te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt."

22.02.23

Alkhuu

Min

Kernpunten

- Naar aanleiding van de nota van 17 februari jl. bent u (staatssecretaris FB) en u (minister) ermee akkoord gegaan dat de belastingrente voor de vennootschapsbelasting en de bronbelasting in ieder geval tot de voorjaarsbesluitvorming vastgesteld wordt op 8%. //
- Middels de bijgevoegde Kamerbrief stelt u (staatssecretaris FB) de Tweede Kamer op de hoogte van dit besluit. //
- Het is van belang dat deze brief nog voor het reces naar de Tweede Kamer wordt verstuurd, zodat zij voor 1 maart (de inwerkingtreding van de verhoging naar 10,5%, op grond van de wettelijke systematiek) op de hoogte zijn van dit voornemen. //

Toelichting

n.v.t.

Communicatie

Bij deze brief wordt proactieve communicatie voorbereid.

Politiek/bestuurlijke context

n.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Doc. nr.	Datum	Naam document
1	28-11-2022	Nota - StasFB - Begrotingssystematiek belasting- en invorderingsrente n.a.v. HR arrest in belastingrentenzaak
2	3-2-2023	Nota - StasFB - Aanpassing percentage belastingrente Vpb en bronbelasting
3	15-2-2023	Nota - Min - Aanpassing percentage belastingrente Vpb en bronbelasting

TER INFORMATIE

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

SG-Cluster

Directie Financieel-

Economische Zaken

nota

Begrotingssystematiek belasting- en invorderingsrente
n.a.v. HR arrest in belastingrentenzaak

Persoonsgegevens

Aanleiding

Op 21 november 2022 heeft u, Stas F&B, tijdens de bespreking van de uitspraak van de Hoge Raad in de belastingrentenzaak gevraagd om uitleg over de begrotingssystematiek van de belastingrente en de daarbij horende voor- en nadelen. Ook omdat de politieke wens leeft om de Vpb van 8% te verlagen. In deze nota zullen we ingaan op de reden waarom de niet-belastingontvangsten (NBO) aan de uitgavenkant vallen en wat de voor- en tegenargumenten daarvoor zijn. De alternatieve opties voor de volgende kabinetsperiode zijn 1) verplaatsing naar het lastenkader of 2) generale behandeling onder het uitgavenkader. Dit kent ook weer eigen voor- en nadelen.

Datum

28 november 2022

Notanummer

2022-0000284836

Bijlagen

geen

Kernpunten

Eerste beelden budgettaire gevolgen bij belastingrente naar 0% n.a.v. HR arrest

- Voor alle belastingmiddelen met uitzondering van de omzetbelasting en loonheffingen wordt vanaf 1 januari 2023 in overeenstemming met het arrest gehandeld. Voor de omzetbelasting en loonheffingen wordt momenteel onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor uitvoering van het arrest. Hierover ontvangt u separaat een nota. De totaal ontvangen/uitbetaalde belastingrente voor deze middelen bedraagt circa 35 miljoen euro per jaar (waarvan 55 mln. euro aan ontvangen belastingrente en 20 mln. euro aan uitbetaalde belastingrente) voor de omzetbelasting en 9 miljoen per jaar voor de loonheffingen (waarvan 14 mln. euro aan ontvangen belastingrente en 5 mln. euro aan uitbetaalde belastingrente).

Begrotingsregels

- De belasting- en invorderingsrente (BIR) alsmede de boeteontvangsten en ontvangsten uit doorbelaste vervolgingskosten, tezamen de niet-belastingontvangsten (NBO), vallen conform de begrotingsregels onder het uitgavenplafond. Dit geldt voor alle rente-uitgaven en boetes op de Rijksbegroting. Tegenvallers in de regeling belastingrente dienen specifiek (artikel 1) te worden gedekt binnen de Financiën-begroting.
- Voorafgaand aan elke kabinetsperiode worden de begrotingsregels vastgesteld door het nieuwe kabinet voor de nieuwe kabinetsperiode. Dit veelal gebaseerd op het advies van de Studiegroep Begrotingsruimte (SBR).
- Het tussentijds aanpassen van de begrotingsregels gedurende de kabinetsperiode is onwenselijk en ongebruikelijk. Dit geldt temeer voor een

dossier op de begroting van de minister van Financiën. Eventuele aanpassing geschiedt middels een MR-besluit.

- Om huidige problematiek of wensen te dekken kan de MR door MFIN om generale compensatie worden verzocht in de komende voorjaarsbesluitvorming, al is de kans gering dat het kabinet hiervoor middelen beschikbaar stelt, gegeven de dekkingsopgave voor de energiemaatregelen.
- Tevens kan een wijziging van begrotingsregels aan bod komen bij de SBR en/of de volgende kabinetsformatie.

Argumenten voor het overhevelen van de NBO naar het lastenkader

- De huidige begrotingssystematiek van de NBO leidt, gegeven de autonome en lastig te ramen schommelingen in de ontvangsten, tot ongewenste doorwerking elders in de begroting: NBO-tegenvallers moeten worden ingepast met bezuinigingen (bijv. op de Belastingdienst) en NBO-meevallers leiden tot ruimte. Het is voor FIN-1 ongewenst om het effect bij deze mee- of tegenvallende ontvangsten in te passen ten gunste/koste van de reguliere uitvoering van de primaire taken van de Belastingdienst, al is dat in de praktijk wel degelijk gebeurd (zo zijn NBO-meevallers dit voorjaar ingebracht voor dekking van het MSNP-dossier).
- Met verplaatsing naar het lastenkader wordt aansluiting gevonden met het aandeel van de NBO dat aan premies wordt toegerekend. Deze ontvangt de Belastingdienst en worden middels een verdeelsleutel overgeheveld naar de Sociale Fondsen waar deze opbrengsten onder het lastenkader vallen.
- Macro-economische schommelingen en concreet betaalgedrag van belastingplichtigen hoeven bij overheveling niet meer gecompenseerd te worden. Alleen fiscale/beleidsmatige wijzigingen, zoals wijziging van de minimum rentepercentages of arresten (bijv. Sofina-arrest) dienen binnen het lastenkader ingepast te worden.
- Om gewenste wetsaanpassingen door te voeren dient er te allen tijde een afweging te worden gemaakt onder andere op basis van budgettaire gevolgen. De dekkingsopties van eventuele NBO tegenvallers aan de uitgavenkant zijn beperkter (uitgaven op artikel 1 is ca. € 3 mld.) dan binnen het lastenkader. De politieke wens om bijvoorbeeld de in rekening gebrachte rentetarieven o.a. in verband met de coronacrisis en met het oog op de menselijke maat structureel te verlagen naar 0%, zou een budgettaire impact hebben van structureel ca. € 600 mln. per jaar. op de ca € 3 mld. budget op artikel 1 van de Financiën-begroting.

Argumenten tegen het overhevelen van de NBO naar het lastenkader

- Het is niet logisch om vanuit de rol van Financiën als hoeder van de begrotingsregels een uitzondering te maken voor de eigen begroting. Rente en boete-opbrengsten van andere departementen vallen onder het uitgavenkader¹ en daarmee zou het inconsistent zijn dit voor Financiën anders te doen.
- De budgettaire beheersbaarheid neemt af bij iedere overheveling naar het lastenkader. Binnen het uitgavenplafond is sprake van een voorspelbaar saldo van uitgaven en inkomsten binnen de Financiën-begroting, terwijl binnen het inkomstenkader autonome fluctuaties niet gecompenseerd worden en er dus grotere overschotten of tekorten op zullen treden. Overigens gaat het ten

¹ Specifiek geval is de behandeling van verkeersboetes. De verkeersboetes zijn vanaf 2017, op verzoek van de Kamer, een generaal dossier op de begroting van J&V

opzichte van het totale inkomstenkader natuurlijk om verwaarloosbare percentages.

- De reden dat voor het inkomstenkader alleen beleidsmatige mutaties relevant zijn, zit in automatische stabilisatie: als het slecht gaat met de economie, dalen de btw-ontvangsten en is het onwenselijk dat de tarieven omhoog moeten om de geraamde opbrengst te behalen (dat zou procyclisch zijn).
- Voor belasting- en invorderingsrente gaat dit argument beperkt op.
- De BIR is bij het Belastingplan 2012 geïntroduceerd om een structurele opbrengst van € 400 mln. te behalen op artikel 1 van de Financiënbegroting. Bij het Belastingplan 2014 zijn de percentages van de NBO verhoogd en minimumgrenzen aangewezen om eventuele tegenvallers te voorkomen. Inmiddels lopen de NBO op tot € 1 mld. structureel.

Argumenten voor het generaal behandelen van de NBO

- Een eerste voordeel is dat tegenvallers niet op de Financiënbegroting drukken. Er zijn nu eenmaal beperkte uitgaven die specifiek zijn op de Financiënbegroting (vooral apparaatsuitgaven Belastingdienst en kerndepartement). Hierbij geldt wel dat dekking te allen tijde noodzakelijk is, ook als het dossier generaal wordt behandeld, dit brengt ook uitdagingen met zich mee voor FIN-2.
- Een tweede voordeel van een generale behandeling is dat we aansluiten bij de behandeling verkeersboetes. De verkeersboetes zijn vanaf 2017, op verzoek van de Kamer, een generaal dossier op de begroting van J&V.² De gedachte hierachter was dat het kon lijken alsof de politie boetes uitdeelde om financiële redenen en niet ter bevordering van de verkeersveiligheid.

Argumenten tegen het generaal behandelen van de NBO

- Elk verzoek tot generaal behandelen heeft een precedentwerking. Vanuit het perspectief van de rijksbegroting is het onwenselijk dat kosten generaal worden gedekt en moet precedentwerking voorkomen worden.
- De basisbegrotingsregel is dat kosten en NBO specifiek worden gedekt. Dit helpt bij de beheersbaarheid van de kosten. Mee- en tegenvallers worden binnen de begroting opgevangen.
- Bij eventueel generaal behandelen wordt er afgeweken van de algemene regel dat boetes specifiek worden behandeld zoals de boetes van diverse inspectiediensten, de Autoriteit Persoonsgegevens en Rijkswaterstaat. Deze boetes worden namelijk specifiek aan de uitgavenkant behandeld op de verschillende begrotingen.

Maar dat is het toch al bij 780?

Toelichting

De belasting- en invorderingsrente (BIR)

Belasting- en invorderingsrente (BIR) wordt ontvangen van belastingplichtigen als een aanslag te laat kan worden vastgesteld respectievelijk te laat wordt betaald. De BIR is een onderdeel van de NBO. Belastingrente is verschuldigd als de Belastingdienst een aanslag niet op tijd kan vaststellen doordat belastingplichtige te laat aangifte doet. De Belastingdienst vergoedt belastingrente als ze te lang doen over het opleggen van een belastingaanslag. Invorderingsrente is verschuldigd als belastingplichtige de belastingaanslag niet op tijd betaalt. In tabel I staan de percentages van de diverse rentes vermeld en in tabel II de huidige begrotingsstanden van de niet-belastingontvangsten.

² Kamerstukken II, 2016/17, 34 550 VI, nr. 95.

De Financiënbegroting bevat alleen boete- en renteontvangsten over belastingen. De boete en renteontvangsten over terugvorderingen huurtoeslag en kinderopvangtoeslag vallen onder het uitgavenkader van resp. BZK en SZW, de boete- en renteontvangsten over terugvorderingen zorgtoeslag onder het inkomstenkader (VWS).

Tot slot is van belang dat het kabinet in het nader rapport bij de Fiscale verzamelwet 2023 heeft opgemerkt dat het zich realiseert dat het nuttig is het belastingrentesysteem dat op onderdelen als onredelijk wordt ervaren, nog eens goed te doordenken.

Aangekondigd is dat het kabinet in deze kabinetsperiode daarom het belastingrentesysteem opnieuw zal bezien gelet op rechtsstatelijkheid en de menselijk maat. Gesteld is dat in dit brede onderzoek uiteraard ook de criteria budgettaire inpasbaarheid en uitvoerbaarheid goed worden betrokken. Ook naar de boetesystematiek is een onderzoek aangekondigd.

*Philly
is wel
erg
hoog!*

Tabel I | Rentepercentages

	Pre-corona	Steunpakket	Verlenging steunpakket	"Post"-corona				
Rentesoort:		23-3-2020	1-10-2020	1-1-2022	1-7-2022	1-1-2023	1-7-2023	1-1-2024
Invorderingsrente (ontvangen rente)	4%	0,01%	0,01%	0,01%	1%	2%	3%	4%
Invorderingsrente (vergoede rente)	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%
Belastingrente (alle belastingen, niet vpb)	4%	0,01%	4%	4%				
Belastingrente (vpb)	8%	0,01%	4%	8%				

Tabel II | Huidige begrotingsstanden NBO

Huidige begrotingsstanden niet-belastingontvangsten op artikel 1- Belastingen van de Financiënbegroting (bedragen x € 1.000)					
Onderwerp	2023	2024	2025	2026	2027
Uitgaven	130.722	127.371	130.813	130.838	130.825
Belasting- en invorderingsrente	130.722	127.371	130.813	130.838	130.825
Ontvangsten	815.036	1.062.285	1.105.727	1.126.252	1.135.239
Belasting- en invorderingsrente	482.688	678.310	675.889	696.388	705.375
Bekostiging - doorbelasten kosten vervolging	145.176	181.517	210.492	210.492	210.492
Boetes en schikkingen	187.192	202.458	219.346	219.372	219.372

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

In de FVW 2023 wordt met het nieuwe artikel 30ai AWR de inspecteur de mogelijkheid geboden om in deze gevallen de belastingrente te matigen. Het voorstel voor deze wet ligt nu voor in de Eerste Kamer.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

TER INFORMATIE

Aan

de minister van Financiën

Directie Directe

Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Aanpassing percentage belastingrente Vpb en
bronbelasting

Datum

3 februari 2023

Notanummer

2023-0000022657

Bijlagen

1. Beslisnota 28 november 2022

Aanleiding

Het percentage belastingrente voor de vennootschaps- en bronbelasting is gekoppeld aan de wettelijke rente voor handelstransacties. De wettelijke rente voor handelstransacties is, kort gezegd, gelijk aan de herfinancieringsrente die door de Europese Centrale Bank is vastgesteld voor haar meest recente basisherfinancieringstransactie, vermeerderd met 8%. Deze rente wordt eenmaal per halfjaar vastgesteld. Vanaf 1 januari 2023 bedraagt deze rente 10,5%. Op grond van het wettelijke systeem betekent dit dat het percentage belastingrente voor de vennootschaps- en bronbelasting per 1 maart 2023 ook 10,5% komt te bedragen.

Kernpunten

1. Ter informatie delen wij u mede dat bij ongewijzigd beleid het percentage belastingrente voor de vennootschaps- en bronbelasting per 1 maart 2023 stijgt van 8% naar 10,5%. Dit percentage geldt voor zowel te vergoeden als in rekening te brengen belastingrente. Bij ongewijzigd beleid dient de Belastingdienst per 1 maart 2023 het percentage toe te passen. Uitvoeringstechnisch kan echter niet eerder dan 1 april 2023 het percentage van 10,5% worden ingevoerd. Dit betekent dat er sowieso een probleem ontstaat wat betreft de vergoeding van belastingrente (zie verder onder toelichting).
2. Mede gezien het bovenstaande leggen wij u (stas F&B) ter beslissing voor te communiceren dat het rentepercentage voor in rekening te brengen belastingrente 8% blijft (en dus niet wordt verhoogd naar 10,5%). Dit percentage blijft in ieder geval gelden totdat het aangekondigde onderzoek naar de belastingrente aan beide Kamers der Staten-Generaal is gezonden. Voor te vergoeden belastingrente dient een oplossing te worden gevonden (gedurende de periode vanaf 1 maart totdat het percentage van maximaal 8% is bestendigd in het Besluit belasting- en invorderingsrente).
3. Wij adviseren u (stas F&B) de Kamer per brief te informeren over de genomen beslissing (conform de toezegging van uw voorganger).

Toelichting

Toelichting punt 1: Vaststelling van de hoogte van de belastingrente

- De percentages die gelden voor de belastingrente zijn vastgesteld in het Besluit belasting- en invorderingsrente. Hierbij wordt onderscheid gemaakt

05-02-23

Akhwa

Mva

- tussen een percentage voor de vennootschaps- en bronbelasting en een percentage voor de overige belastingmiddelen waarop belastingrente van toepassing is. Beide percentages kennen een wettelijk minimumpercentage. Voor de vennootschaps- en bronbelasting bedraagt het wettelijk minimumpercentage 8%, voor de overige belastingmiddelen 4%.
- Los van het minimumpercentage is voor de vennootschaps- en bronbelasting bepaald dat het rentepercentage gekoppeld is aan het percentage van de wettelijke rente voor handelstransacties. Deze rente is vastgesteld in het Burgerlijk Wetboek (BW). In het BW is bepaald dat deze wettelijke rente gelijk is aan de herfinancieringsrente die door de Europese Centrale Bank (ECB) is vastgesteld voor haar meest recente basisherfinancieringstransactie die heeft plaatsgevonden voor de eerste kalenderdag van het betreffende halfjaar, vermeerderd met acht procentpunten. Het wettelijke minimumpercentage van 8% geldt dus niet alleen voor de belastingrente, maar voor alle handelstransacties. De ondergrens van 8% is namelijk zowel in het Besluit belasting- en invorderingsrente als in het BW opgenomen.
 - Vanaf 1 januari 2023 bedraagt de wettelijke rente voor handelstransacties 10,5%. In het Besluit belasting- en invorderingsrente is geregeld dat als een wijziging in het BW-rentepercentage plaatsvindt (zoals nu het geval is), het nieuwe percentage twee maanden later ook komt te gelden voor de belastingrente. Dit betekent dat het percentage voor de vennootschaps- en bronbelasting per 1 maart 2023 ook 10,5% komt te bedragen.
 - Het percentage van 10,5% voor de vennootschaps- en bronbelasting is het hoogste percentage sinds 2008, toen de rente tijdelijk boven de 11% uitkwam. In juli 2009 bereikte deze weer het niveau van 8%. In de periode 2003-2007 schommelde de rente tussen de 9% en 10%. In bijgesloten nota is een tabel hierover te vinden (zie de bijlage over de begrotingssystematiek).
 - Het percentage belastingrente voor de overige belastingmiddelen sluit aan bij de zogenoemde rente voor niet-handelstransacties, zoals dat is vastgesteld in het BW. Deze rente bedraagt vanaf 1 januari 2023 4%. Omdat het wettelijke minimumpercentage voor de belastingrente ook 4% bedraagt, treedt in dit percentage geen verandering op.

Invoering nieuwe percentage in de systemen

- Het nieuwe percentage van 10,5% voor de vennootschaps- en bronbelasting is op dit moment nog niet in de systemen van de Belastingdienst verwerkt.
- Aanslagen worden twee weken van tevoren verwerkt en het wettelijk systeem van de belastingrente brengt met zich dat de belastingrentetermijn zes weken na de dagtekening van de aanslag eindigt. Dat leidt ertoe dat de verwerkingstermijn van een nieuw percentage in de systemen twee maanden bedraagt.
- Dit betekent dat het nieuwe percentage belastingrente van 10,5% niet eerder dan per 1 april 2023 kan worden toegepast. Dit heeft gevolgen voor op te leggen aanslagen met een dagtekening in maart (en mogelijk april) 2023. In de periode dat volgens het wettelijke systeem een percentage van 10,5% geldt, maar in de systemen nog wordt uitgegaan van 8%, wordt te weinig belastingrente in rekening gebracht (namelijk 2,5% te weinig ($10,5\% - 8\% = 2,5\%$)). Voor belastingplichtigen die belastingrente zijn verschuldigd, is dit begunstigend. Als sprake is van de vergoeding van belastingrente is het hanteren van een percentage van 8% in plaats van 10,5% echter nadelig voor belastingplichtigen. Door de Belastingdienst zal dit worden hersteld (zie verder de toelichting onder 2).

Toelichting punt 2: Introductie van een vast percentage van 8% voor de vennootschaps- en bronbelasting

- Hierna schetsen wij het handelingsperspectief indien u het percentage van 8% voor de vennootschaps- en bronbelasting wenst te handhaven. Als u hiertoe besluit, moet de koppeling met de rente van de ECB (zoals nu opgenomen in het Besluit belasting- en invorderingsrente) worden losgelaten. Wetstechnisch dient dit te worden gerealiseerd door aanpassing van het Besluit belasting- en invorderingsrente. Dit zal gebeuren via een spoedprocedure, waarbij de Afdeling advisering van de Raad van State om spoedadvies zal worden gevraagd. Het Besluit belasting- en invorderingsrente kan naar verwachting vóór 1 april 2023 klaar zijn (als de Raad van State instemt met spoedadvies), waardoor dit het eerste moment is waarop een nieuw percentage wetstechnisch kan worden bestendigd.
- Vooruitlopend op de wetstechnische bestendiging van het percentage van 8% kunt u besluiten dit percentage te blijven hanteren (vanaf 1 maart 2023). In dat geval blijft het percentage 8% en vindt de verhoging naar 10,5% geen doorgang. Dit is u voorgelegd als beslispunt (onder 2). Een "verlaging" van het percentage van 10,5% naar 8% is echter niet louter begunstigend voor belastingplichtigen. Dit omdat belastingrente niet alleen in rekening wordt gebracht, maar ook wordt vergoed. Het is uitvoeringstechnisch niet mogelijk om tussen deze percentages te differentiëren. Zo lang het Besluit belasting- en invorderingsrente nog niet is aangepast, kunnen belastingplichtigen vanaf 1 maart 2023 totdat het aangepaste Besluit belasting- en invorderingsrente in werking is getreden dan ook aanspraak maken op een vergoedingspercentage van 10,5% (in plaats van 8%). Dit kan door de Belastingdienst worden opgelost door de belastingplichtigen die het betreft, achteraf alsnog een juiste vergoeding toe te kennen. Momenteel onderzoekt de Belastingdienst hoe dit wordt gerealiseerd. Omdat het nieuwe percentage van 10,5% sowieso niet op tijd in de systemen kan worden verwerkt (zoals onder punt 1 beschreven), geldt dat deze gang van zaken per definitie moet worden toegepast, los van uw besluit.
- Als u niet instemt met het beslispunt, komt het percentage van 10,5% voor te vergoeden belastingrente te gelden vanaf 1 maart 2023 (waarbij geldt dat dit moet worden geregeld via de hierboven geschetste opties) en voor in rekening te brengen belastingrente vanaf het moment dat dit in de systemen van de Belastingdienst is verwerkt.
- Het verder verlagen van het rentepercentage dan naar 8% zou enkel mogelijk zijn wanneer er een dekking wordt gevonden voor de budgettaire derving van en dergelijke verlaging. Het verlagen van het rentepercentage heeft aanzienlijke budgettaire consequenties. Over de begrotingssystematiek bent u geïnformeerd bij nota van 28 november 2022 bijgesloten als bijlage.

Onderzoek belastingrente

- Tot slot is van belang dat het kabinet in het nader rapport bij de Fiscale verzamelwet 2023 heeft opgemerkt dat het zich realiseert dat het nuttig is het belastingrentesysteem, dat op onderdelen als onredelijk wordt ervaren, nog eens goed te doordenken. Aangekondigd is dat het kabinet in deze kabinetsperiode daarom het belastingrentesysteem opnieuw zal bezien, gelet op rechtsstatelijkheid en de menselijk maat. Gesteld is dat in het brede onderzoek uiteraard ook de criteria budgettaire inpasbaarheid en uitvoerbaarheid goed worden betrokken.

- DAT wens ik, 2015, Schied

graag
lokhout
vanstel
maakt +
plan.

Budgettaire gevolgen

De verhoging van het rentepercentage van 8% naar 10,5% zorgt voor een meevaller van structureel circa 100 mln euro per jaar¹ in de niet-belastingontvangsten (artikel 1 van de Financiënbegroting). Bij het vastpinnen van het rentepercentage op 8% treedt deze meevaller niet op.

Communicatie

Zodra u een beslissing heeft genomen, wordt de Tweede Kamer hierover per brief geïnformeerd. Naar aanleiding van de beslissing zal ter begeleiding ook een persbericht worden opgesteld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

¹ Deze raming gaat uit van een structureel rentepercentage van 10,5%.

FEZ

TER BESLISSING

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

— zie aant.

nota

Aanpassing percentage belastingrente Vpb en
bronbelasting

Persoonsgegevens

Aanleiding

Op 3 februari jl. is een nota ter informatie aan u (minister) en ter beslissing aan u (staatssecretaris) voorgelegd waarin voorgesteld is om het beleid omtrent de belastingrente voor de vennootschaps- en bronbelasting aan te passen, zodat het rentepercentage niet stijgt naar 10,5% (en eventueel verder), maar op 8% blijft. U (staatssecretaris) bent akkoord gegaan. Mede omdat het om een beleidswijziging gaat met financiële gevolgen (€ 100 mln. struc) leggen wij dit besluit ook expliciet aan u (minister) voor. Daarom wordt de beslissing over de aanpassing van de belastingrente nu (opnieuw) aan u beiden ter beslissing voorgelegd. Doordat er geen overeenstemming is binnen het ministerie wat betreft het advies bevat deze beslisnota drie verschillende adviezen.

Beslispunten

- Bent u (minister & staatssecretaris F&B) het eens met ofwel advies A, ofwel advies B, ofwel advies C?
- A. De DGRB adviseert u om de huidige wet- en regelgeving te handhaven en daarmee geen nieuw beleid te introduceren. Daarmee wordt de rente 10,5%.
- B. DGFZ adviseert u om in te stemmen met het nu vastzetten van de belastingrente op 8% voor de vennootschaps- en bronbelasting, in ieder geval totdat het aangekondigde onderzoek naar de regeling belastingrente (waarbij ook de percentages worden onderzocht) aan de Tweede Kamer is gestuurd.
- C. FEZ adviseert u om in te stemmen met het nu vastzetten van de belastingrente op 8% voor de vennootschaps- en bronbelasting, in ieder geval totdat het definitieve besluit om de rente al dan niet vast te zetten is meegenomen in de rijksbrede integrale voorjaarsbesluitvorming. FEZ adviseert het verhogen van de rente cf de huidige regelgeving op te nemen als besparingsoptie in de beleidsbrief.

Datum

15 februari 2023

Notanummer

2023-0000035255

Bijlagen

1. Beslisnota 3 februari 21

Argumenten voor optie A:

- De verhoging is wettelijk geregeld. Het voorstel (advies B en C) om af te wijken zou daarom nieuw beleid zijn en dat moet gedekt worden (€ 100 mln. struc.), zeker omdat het voorstel alleen geldt voor te *rekenen* belastingrente (indien burger of bedrijf te laat betaalt) en niet voor te *vergoeden* rente (indien de Staat te laat is).
- Met de beleidswijziging zou Financiën zelf de druk in het voorjaar verhogen. Dit kan in de precaire besluitvorming komende maanden nadelig beïnvloeden. Zo zorgt de oplopende rente ook voor een fikse tegenvaller op de rente-uitgaven over bijv. de staatsschuld. Omdat het onze inzet is deze tegenvaller in het voorjaar te dekken, oogt het merkwaardig als Financiën meevallers voortvloeiend uit de hoge rente laten schieten.
- Niet verhogen geeft verkeerd signaal aan andere departementen die ook te maken hebben met gevolgen van hoge rente of inflatie. Bijvoorbeeld de rente op studieleningen, waar nu besloten is – ondanks druk vanuit de Kamer – om de systematiek vast te houden. Verder geldt dit risico voor bijvoorbeeld indexatie eigen bijdrage zorg, rente op schulden bij of van de overheid, boetes, rente voor Caribisch deel Nederland.

voor C
niet
casus wv
(geen precedent)

Argumenten voor optie B en C zijn:

- Het huidige belastingrentepercentage van 8% wordt zowel vanuit de politiek en maatschappij al als onredelijk hoog ervaren, en een verhoging naar 10,5% is in dit licht onwenselijk. Het is bovendien zeer waarschijnlijk dat dit percentage verder zal oplopen de komende tijd.
- Een verhoging van 10,5% is niet meegenomen in de begroting en leidt daarom tot een meevaller van ca. € 100 mln. structureel. Tegelijkertijd betekent het vastzetten van de belastingrente wel een derving van ca € 100 mln. structureel.
- Het verhogen van de belastingrentepercentage per 1 maart 2023 (optie A) is uitvoeringstechnisch niet meer haalbaar en kan op zijn vroegst medio april worden ingevoerd.

Kernpunten

Argumenten voor het vastzetten van de belastingrente afwijkend van de wettelijke systematiek (belastingrente op 8% houden)

- De huidige hoogte van de belastingrente wordt als zeer hoog en onredelijk ervaren, zoals ook is opgemerkt door de afdeling advisering van de Raad van State bij de Fiscale verzamelwet 2023. Daarom is in het nadere rapport bij de Fiscale verzamelwet 2023 aangekondigd dat het kabinet in deze kabinetsperiode de belastingrente opnieuw zal bezien, gelet op rechtsstatelijkheid en de menselijke maat. In dit brede onderzoek zullen de criteria budgettaire inpasbaarheid en uitvoerbaarheid goed worden betrokken.
- Er is veel weerstand vanuit de samenleving en politiek t.a.v. de verhoging van de belastingrente naar 10,5%. Dit brengt de onzekerheid met zich mee of de meevaller ca € 30 mln. in 2023 oplopend naar € 100 mln. daadwerkelijk zal optreden en mogelijk later moet worden teruggedraaid.
- Bovendien is er een reële kans dat dit percentage de komende maanden/jaren verder gaat oplopen. De afgelopen jaren was de ECB-rente 0%. Met de oplopende rente, waar het kabinet geen invloed op heeft, loopt ook het belastingrentepercentage op.

- Bij ongewijzigd beleid zal de belastingrente voor de vennootschaps- en bronbelasting volgens het wettelijk vastgelegde systeem per 1 maart a.s. stijgen naar een percentage van 10,5%. Echter gaan de systemen van de Belastingdienst nog steeds uit van een percentage van 8%.
- Als toch wordt gekozen voor het percentage van 10,5%, kan dat uitvoeringstechnisch niet eerder dan medio april a.s. worden ingevoerd. Dat betekent dat de komende tijd ten aanzien van *te rekenen belastingrente* te weinig belastingrente wordt gerekend (8% i.p.v. 10,5%), en ten aanzien van *te vergoeden* belastingrente te weinig belastingrente wordt vergoed (8% i.p.v. 10,5%).
- Wat betreft *te vergoeden* belastingrente dient het percentage van 10,5% vanaf 1 maart 2023 sowieso te worden toegepast. Dit komt omdat het niet mogelijk is om ten nadele van belastingplichtigen af te wijken van de wettelijke systematiek. De Belastingdienst heeft al aangegeven dit te willen uitvoeren door nabetalingen aan belastingplichtigen. Deze belastingplichtigen hoeven hiervoor geen actie te ondernemen. (zie hiervoor ook nota d.d. 3 februari 2023 in de bijlage).
- Wat betreft *te rekenen belastingrente* wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn als nu wordt besloten toch een percentage van 10,5% te willen gaan hanteren (de opties zijn het naberekenen van het verschil, wat (ook politiek bezien) heel wat voeten in aarde heeft, of het accepteren dat te weinig belastingrente is gerekend totdat de systemen op 10,5% zijn aangepast).
- Zoals gesteld zal de belastingrente bij ongewijzigd beleid voor de vennootschaps- en bronbelasting volgens het wettelijk vastgelegde systeem per 1 maart a.s. stijgen naar een percentage van 10,5%. Hierdoor ontstaat de facto een meevaller van ca. € 30 mln. in 2023, oplopend naar € 100 mln. structureel op de Financiën-begroting. In deze raming wordt uitgegaan van een structureel renteniveau van 10,5% in plaats van 8%. Hoe lang het hogere renteniveau aanhoudt is erg onzeker, evenals het geraamde effect hiervan. Bij een toekomstige renteverlaging treden zeer waarschijnlijk tegenvallers op.
- FEZ heeft een voorkeur voor integrale besluitvorming over budgettaire besluiten, en vreest dat er te weinig politieke en maatschappelijke steun is voor een verhoging als aparte maatregel. Echter, als onderdeel van de voorjaarsbesluitvorming, waarbij verschillende besparingsopties afgewogen worden, zou deze steun wel kunnen ontstaan.

Argumenten tegen het vastzetten van de belastingrente conform de wettelijke systematiek (belastingrente omhoog naar 10,5%)

- De voorgestelde wijziging wijkt af van het wettelijke systeem dat al jaren duidelijk is. De verhoging van de ECB-rente is geen plotseling opkomend nieuw beleid. De afgelopen jaren bedroeg ECB-rente op 0%, waardoor 8% de norm was. Met de oplopende rente, waar het kabinet geen invloed op heeft, loopt ook het belastingrentepercentage op, conform gecodificeerd beleid.
- Het besluit kost geld (zou eigenlijk geraamd moeten worden) en is nieuw beleid, immers de bestaande systematiek wordt gewijzigd. Omdat FIN-2 in de januaribrief departementen heeft opgeroepen terughoudend te zijn met nieuw beleid, is dat kwetsbaar.
- Met een beleidswijziging, met vooralsnog ca € 100 mln. minder structurele opbrengsten, verhoogt Financiën zelf de druk in het voorjaar. Dit terwijl andere departementen waarschijnlijk dit voorjaar (forse) tegenvallers en beleidsintensiveringen aan zullen dragen. Dit besluit heeft grote uitstralingseffecten vanuit uw (minister) FIN-2 rol als hoeder van de schatkist.

- Daarnaast speelt voor de ca € 100 mln. opbrengsten, dat FIN-1 dit voorjaar voornemens is een (forse) generale claim in te dienen. Het niet verhogen van de belastingrente en het daarmee mislopen van extra inkomsten zorgt dat Financiën-1 minder bijdraagt aan het oplossen van problematiek
- Een dergelijke wijziging van het beleid zou moeten worden betrokken bij de voorjaarsbesluitvorming en daar nu niet op vooruit lopen.
- Studenten betalen rente over hun studielening. Deze is gekoppeld aan het gemiddelde van het rendement in september van een staatsobligatie met een looptijd van 3 jaar (mbo) en het rendement in september van een staatsobligatie met een looptijd van 5 jaar (hoger onderwijs). Dit vanuit de gedachte dat de staat kosten maakt voor het verstrekken van leningen en daarvoor gecompenseerd dient te worden.
- Door de gunstige situatie op de markt is deze rente over studieleningen een aantal jaar 0% geweest. Echter, met het stijgen van de rente op de markt is ook de rente op studieleningen boven de 0% vastgesteld.
- Ondanks vragen vanuit de Kamer en vanuit studenten is besloten vast te houden aan de bestaande systematiek.

Toelichting

- De hoogte van de belastingrente voor vennootschaps- en bronbelasting is wettelijk voorgeschreven waarbij een koppeling is gemaakt met de wettelijke rente voor handelstransacties uit het Burgerlijk Wetboek. Deze rente wordt vastgesteld door de herfinancieringsrente van de ECB te vermeerderen met 8 procentpunten. Doordat de ECB de rente heeft verhoogd, wordt de belastingrente voor de vennootschaps- en bronbelasting bij ongewijzigd beleid op 1 maart verhoogd naar 10,5%.¹
- Het nieuwe percentage van 10,5% voor de vennootschaps- en bronbelasting is op dit moment nog niet in de systemen van de Belastingdienst verwerkt.
- Aanslagen worden twee weken van tevoren verwerkt en het wettelijk systeem van de belastingrente brengt met zich dat de belastingrentetermijn zes weken na de dagtekening van de aanslag eindigt. Dat leidt ertoe dat de verwerkingstermijn van een nieuw percentage in de systemen twee maanden bedraagt. Het is daarom uitvoeringstechnisch niet mogelijk om per 1 maart 2023 de rente te verhogen naar 10,5%. Het doorvoeren van een wijziging in het rentepercentage duurt 8 weken (aanslagen worden twee weken van tevoren klaargezet en de belastingrente loopt tot het einde van de betaaltermijn van zes weken).
- Als nu wordt besloten het percentage belastingrente toch te verhogen naar 10,5%, is die verhoging medio april verwerkt in de systemen. Belastingplichtigen die recht hebben op de *vergoeding* van belastingrente, hebben echter vanaf 1 maart 2023 al recht op een percentage van 10,5%. De Belastingdienst zorgt dat dit in orde komt, door hen na te betalen (hiervoor hoeven zij zelf geen actie te ondernemen). Voor belastingplichtigen bij wie belastingrente in rekening wordt gebracht, geldt dat zij óf een naheffing ontvangen, óf dat ervoor wordt gekozen het percentage van 8% te hanteren totdat het percentage van 10,5% in de systemen is verwerkt.

¹ Per 8 februari bedraagt de ECB rente 3% voor herfinancieringsrente hetgeen zou betekenen dat als je de wettelijke rente voor handelssancties nu vaststelt de belastingrente op 11% bedraagt.

- Het verhogen van de belastingrente naar 10,5% levert budgettair een meevaller op van structureel ca € 100 mln. per jaar aan belastingrente². De belastingrente zou ten gunste van de Financien-1 begroting (niet-belastingontvangsten) komen.³ Bij eventuele oplopende ECB-rentes zal deze meevaller verder toenemen en bij een dalende rente (tot 8%) afnemen. Momenteel gaat de raming uit van het minimumpercentage van 8% en geeft daarmee extra ruimte voor dit voorjaar voor bijvoorbeeld de rentetegenvallers en koopkrachtmaatregelen.

Communicatie

Zodra u (minister en staatssecretaris) een beslissing heeft genomen, wordt de Tweede Kamer hierover per brief geïnformeerd. Naar aanleiding van de beslissing zal ter begeleiding ook een persbericht worden opgesteld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

² In deze raming wordt uitgegaan van een structureel renteniveau van 10,5% in plaats van 8%. Hoe lang het hogere renteniveau aanhoudt is erg onzeker, evenals het geraamde effect hiervan.